АВГУСТ 18
1938 во
№ 113 (897)
ДОНЫС 10 УР

Став странаясса пролетарийяс, ӧтувтчӧй!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЕДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

СТАԈІНСКӦЈ АВІАЦІЈАЛӦН ПРАԄԊІК

Талун сӧветскӧј страна, веԉікӧј сӧветскӧј нароԁ квајтӧԁыԍ празнујтӧ „Авіаціја лун“—стаԉінскӧј авіацијалыԍ праԅԋік. Быԁ во сӧветскӧј ԉотчікјас ԃемонстрірујтӧны мијан авіационнӧј куԉтуралыԍ ԁосԏіжеԋіјејас.

Сӧветскӧј Сојуз лоіс веԉікӧј авіационнӧј ԃержаваӧн. Став страна горԃітчӧ аслас ԉотчікјаслӧн мужествоӧн, отвагаӧн, выԃержкаӧн, хлаԁнокровіјеӧн, настојчівоԍтӧн ԁа маԍԏерствоӧн.

Сӧветскӧј авіаціја—нароԃлӧн авіаціја. Мијан соціаԉісԏіческӧј рӧԃіналӧн возԁушнӧј флот воплоԏітіс ас пыщкас уна міԉԉіон ужалыԍ јӧзлыԍ творческӧј уж резуԉтатјассӧ. Со мыјла август 18-ӧԁ лун лоіԍ мијан странаын став нароԃлӧн праԅԋікӧн. Тајӧ лунас СССР-са став нароԁјас пасјӧны стаԉінскӧј авіацијалыԍ ԁосԏіжеԋіјејассӧ ԁа побеԃајассӧ.

Ԉотчікјаслӧн веԉікӧј ԁруг—Стаԉін јорт тӧжԁыԍӧмӧн, мијан сӧветскӧј авіаціја бӧрја војаснас шеԁӧԁіс зев гырыԍ успехјас специаԉнӧј, бојевӧј ԁа поԉіԏіческӧј поԁготовка куԅа.

Веԉікӧј Стаԉін сӧветскӧј ԉотчікјас воԇӧ сувтӧԁіс мог—лебавны ставыԍ ылӧ, ставыԍ ӧԁјӧ, ставыԍ вылӧ ԁа лебавны ԉубӧј повоԃԃа ԁырјі, лунын і војын. І мијан ԉотчікјас ԁокажітісны, мыј зев унатор, мыј ԋеважӧн кажітчіс фантасԏікаӧн, ылыс мечтаӧн, сӧветскӧј јӧз пӧртӧны збыԉӧ.

Парԏіја ԁа правіԏеԉство зев ыжыԁ вԋімаԋіје торјӧԁӧны сӧветскӧј авіацијалыԍ каԃрјас гӧтӧвітӧмлы. Кыкпӧв краснознамјонӧј Ԉеԋінскӧј комсомол, РККА-са војенно-возԁушнӧј вынјаслӧн шеф, чеԍтӧн пӧртӧ олӧмӧ асԍыс шефскӧј објазаԏеԉствојассӧ. Комсомоллӧн меԁбур піјаныс ԁа нывјасыс мунӧны велӧԃчыны ԉотнӧј школајасӧ, аероклубјасӧ, меԃым заслужітны почотнӧј право шуԍыны сӧветскӧј ԉотчікӧн.

Сӧветскӧј томјӧзлы воԍтӧма паԍкыԁ туј авіацијаӧ. І возԁушнӧј спорт лоіс раԃејтана ԃелӧӧн сӧветскӧј томјӧзлы. Уна ԁас ԍурс т о м ј ӧ з проізвоԁствоыԍ орӧԃчытӧг овлаԃевајтӧны авіационнӧј іскусствоӧн, ԉотнӧј ԃелӧӧн.

Комсомол выԃвіԋітіс лозунг—„Томјӧз самоԉотјас вылӧ!“ Тајӧ лозунг вылас шыӧԃчісны ԁас ԍурсјасӧн соціаԉізм том покоԉеԋіјелӧн преԃставіԏеԉјас.

Мијан авіаціја—мірнӧј соціаԉісԏіческӧј строіԏеԉстволӧн авіаціја. Мір, куԉтура ԁа цівіԉізаціја вајӧны асланыс вынјӧра борԃјас вылын сӧветскӧј ԉотчікјас. Најӧ овлаԃевајтӧны выԉ возԁушнӧј трассајас і жар лунвылын, і ԇоріԇалыԍ Кавказын, і јіа Аркԏікаын, і Среԃԋеаԅіатскӧј ԁа ԃаԉԋевосточнӧј просторјас вылын. Сӧветскӧј героіческӧј ԉотчікјас межԁунароԃнӧј авіационнӧј рекорԁјас табԉіцаӧ гіжісны бӧрја војасӧн 18 мірӧвӧј рекорԁ.

Авіаціја лун—август 18-ӧԁ лун Сӧветскӧј Сојузса ужалыԍ јӧз встречајтӧны выԉ мірӧвӧј војна ԁаԍтан обстановкаын, коԁӧс ԉіхораԁочнӧја пестӧны фашістскӧј агрессорјас.

Фашістскӧј агрессорјас нуӧԃӧны војнајас рытыввылын і асыввылын. Ԅвермӧм фашістјас бомбајасӧн тыртӧны іспаԋијаса ԁа кітајса карјас, пӧртӧны куԉтура сокровішщԋіцајас, іскусство памјатԋікјас, ԇоріԇалыԍ карјас ԁа ԍіктјас сотчыԍ разваԉінајас чукӧрӧ. Фашістскӧј ԉотчікјас кыпӧԁчӧны сынӧԁӧ сы могыԍ, меԁым ԉыјлыны мірнӧј олыԍјасӧс, віавны нывбабајасӧс, чеԉаԃӧс ԁа старікјасӧс.

Фашістскӧј госуԃарствојас, меԁвоԇ Германіја ԁа Јапоԋіја ԁаԍтӧны выԉ імперіаԉісԏіческӧј војна СССР-лы паныԁ. Јапонскӧј војенщіна оз ԁугӧԁ наглӧј провокацијајас сӧветскӧј ԃаԉԋеј Востокын. Веԉмӧм јапонскӧј самурајјас, коԁјас поԍагԋітісны сӧветскӧј граԋіцајас вылӧ Хасан ты рајонын, получітісны пасвартана отпор. Тајӧ вӧлі преԃметнӧј урокӧн ԋе сӧмын јапонскӧј самурајјаслы, но і мукӧԁ фашістскӧј варварјаслы, коԁјас мӧвпалӧны ӧзтны војналыԍ бі Јевропаын.

Меԁ тӧԁасны фашістскӧј војна ӧзтыԍјас, мыј враг-кӧ завоԃітас војна ԁа уԍкӧԁчас сӧветскӧј мулӧн свјащеннӧј граԋіцајас вылӧ, меԁ еԉаԍӧ ас вылас. Сіјӧ іспытајтас аслас кучік вылын стаԉінскӧј авіаціја кучкӧмлыԍ вынјӧрсӧ. Мијан авіаціја ԋепобеԃімӧј!

Меԁ тӧԁасны фашістјас Сӧветскӧј Сојузкӧԁ војна случајын најӧс віччыԍӧ пӧшщаԁатӧм пасвартана кучкӧм. Врагӧс лоӧ жугӧԁӧма ԁа бырӧԃӧма сіјӧ-жӧ му вылын.

Головін јортлӧн аркԏіческӧј лебԅӧм

ԎІКСІ БУХТА, 16. Тӧрыт Сӧветскӧј Сојузса Герој Головін јортлӧн самоԉот—амфібіја пукԍіс Ԏіксі бухтаӧ. 8 суткіыԍ вітсӧ лебԅӧма. 31 лебалан часӧн мунӧма 8.500 кілометр, часӧн 275 кілометр шӧркоԃа лебԅӧмӧн. Тӧрыт-жӧ, гор‘учеј бостӧм бӧрын, самоԉот лебԅіс Ново-Ԍібірскӧј ԁіјас вылӧ.

СССР-са Верховнӧј Сӧветлӧн мӧԃӧԁ Ԍеԍԍіја

Сојузса Сӧветлӧн ԁа Націонаԉностјас Сӧветлӧн 1938 воԍа август 15-ӧԁ лунԍа ӧтувја засеԁаԋіје јылыԍ інформационнӧј јуӧртӧм

Август 15-ӧԁ лунӧ, 11 час лунын, СССР-са Верховнӧј Сӧвет засеԁаԋіјејас залын, Кремԉын, муніс Сојузса Сӧветлӧн ԁа Націонаԉностјас Сӧветлӧн мӧԁ ӧтувја засеԁаԋіје.

Преԁԍеԁаԏеԉствујтӧ—Націонаԉностјас Сӧветса Преԁԍеԁаԏеԉ ԃепутат Ԋ. М. Швеpԋік.

Ԍеԍԍіја сорԋітанторјаслӧн мӧԁ пункт куԅа—„СССР-са, сојузнӧј ԁа автономнӧј республікајасса суԁоустројство јылыԍ положеԋіје“ пројект јылыԍ ԁокладӧн выступітіс Јусԏіціја куԅа СССР-са Нароԃнӧј Коміссар Ԋ. М. Рычков јорт.

Сојузса Сӧветлӧн 1938 воԍа август 15-ӧԁ лунԍа засеԁаԋіје јылыԍ інформационнӧј јуӧртӧм

Август 15-ӧԁ лунӧ, 2 час лунын, СССР-са Верховнӧј Сӧвет засеԁаԋіјејас залын, Кремԉын, муніс Сојузса Сӧветлӧн 5-ӧԁ засеԁаԋіје.

Преԁԍеԁаԏеԉствујтӧ — Сојузса Сӧветыԍ Преԁԍеԁаԏеԉӧс вежыԍ ԃепутат Т. ԃ. Лыԍенко. Сојузса Сӧвет кывзӧ Законоԁаԏеԉнӧј Преԁположеԋіјејас Коміԍԍијаса шԉен ԃепутат Ф. В. Шагімарԁановлыԍ сорԋітанторјаслӧн мӧԁ пункт куԅа „СССР-са, сојузнӧј ԁа автономнӧј республікајасса суԁоустројство јылыԍ положеԋіје“ пројект јылыԍ соԁоклад.

Законоԁаԏеԉнӧј Преԁположеԋіјејас Коміԍԍіја соԁоклад бӧрын Сојузса Сӧвет вужӧ сорԋијасӧ. Сорԋітӧны СССР-са Верховнӧј Суԁыԍ шԉен І. Т. Гоԉаков јорт ԁа ԃепутат З. А. Анԁрејева (Чебоксарскӧј округ, Чувашскӧј АССР).

Сојузса Сӧветлӧн 1938 воԍа август 16-ӧԁ лунԍа засеԁаԋіје јылыԍ інформационнӧј јуӧртӧм

Тӧрыт, август 16-ӧԁ лунӧ, 11 час лунын, СССР-са Верховнӧј Сӧвет засеԁаԋіјејас залын, Кремԉын, муніс Сојузса Сӧветлӧн 6-ӧԁ засеԁаԋіје.

Преԁԍеԁаԏеԉствујтӧ—Сојузса Сӧветыԍ Преԁԍеԁаԏеԉӧс вежыԍ ԃепутат Т. ԃ. Лыԍенко.

Ԍорԋітан торјасын—„СССР-са, сојузнӧј ԁа автономнӧј республікајасса суԁоустројство јылыԍ положеԋіје“ пројект јылыԍ ԁоклад куԅа преԋіјејас.

Преԋіјејасын выступітісны ԃепутатјас О. Ф. Ԉеонова (Ԍверԁловскӧј округ, Москва кар), А. Ј. Вышінскіј (Воԉскӧј округ, Саратовскӧј облаԍт), А. Хуԃа-Бергенов (Ташаузскӧј округ, Туркменскӧј ССР), Ј. В Катајева (Меԉекесскӧј округ, Кујбышевскӧј облаԍт) ԁа А. П. Ԉеԃенцов (Молотовскӧј округ, Ԍверԁловскӧј облаԍт). Преԋіјејас помаԍӧм бӧрын Сојузса Сӧвет кывзӧ заклучіԏеԉнӧј кывјас ԁокладчіклыԍ—Јусԏіціја куԅа СССР-са Нароԃнӧј Коміссар Н. М. Рычков јортлыԍ ԁа соԁокладчіклыԍ—Сојузса Сӧвет Законоԁаԏеԉнӧј Преԁположеԋіјејас Коміԍԍијаса шԉен ԃепутат Ф. В. Шагімарԁановлыԍ.

Ԍеԍԍа Сојузса Сӧвет вужӧ „СССР-са, сојузнӧј ԁа автономнӧј республікајасса суԁоустројство јылыԍ закон“ гӧлӧсујтӧмӧ ԁа вынԍӧԁӧмӧ.

Сојузса Сӧвет ӧтсӧгласӧн вынԍӧԁӧ—раԅԃелјасӧн, а сеԍԍа ставнас—„СССР-са, сојузнӧј ԁа автономнӧј республікајасса суԁоустројство јылыԍ закон“.

Ԃепутат В. ԃ. Боrԁанов преԃложеԋіје серԏі Сојузса Сӧвет прімітӧ шуӧм—нуӧԃны СССР-са Верховнӧј Суԁ бӧрјӧм, а сіԇ-жӧ кывзыны ԁоклад „СССР-са гражԃанство јылыԍ“ закон пројект јылыԍ Сојузса Сӧветлӧн ԁа Націонаԉностјас Сӧветлӧн ӧтувја засеԃаԋіје вылын.

Хесус Ернанԁеслӧн шыӧԃчӧм

ПАРІЖ, 14. Еспаԋ агентство јуӧртӧ, мыј Ԍеката-лонскӧј зонаса армијаын војеннӧј коміссар Хесус Ернанԁес, коԁі ӧні Естремаԁура фронт вылын, шыӧԃчіс команԃірјас ԁа бојецјас ԁінӧ тащӧм чукӧстчӧмӧн: „Естремаԁураса салԁатјас, вӧчӧј сіԇ, меԃым мијан фронт лоі Гітлер ԁа Муссоԉіні армијајаслы мӧԁ Ԉевантаӧн. Ԉеванта фронт вылын шыбытӧм проԏівԋік атакујтӧ мијанӧс Естремаԁура фронт вылын. Но веԍшӧрӧ проԏівԋік корԍӧ мијанлыԍ слабӧј пунктјас. Республіканскӧј војска асланыс героіческӧј воԇсаԍӧмын воча сувтӧԁасны проԏівԋіклы сещӧм стена, коԁӧ жугаласны сылӧн став атакајасыс“.

ЛЕБАВНЫ СТАВЫԌ ЫЛӦ!

Авіацііа—транспортлӧн меԁԍа том віԁ. Сіјӧ каԃԍаԋыс, кор первој авіаторјас, знамеԋітӧј Рајт вокјас, вӧчісны мотора машіна вылын лебԅӧм, коԉіс сӧмын 35 во. Шаг бӧрԍа шаг јӧз велӧԃчісны самоԉот вылын преоԃоԉевајтны возԁушнӧј пространство. Первој лебалісны ԋеыжԁыԁ кыщјас куԅа, бӧрыннас кутісны лебавны карыԍ карӧ, странаыԍ странаӧ, маԏерікыԍ маԏерікӧ...

Бӧрја војасӧ ылӧ лебԅӧм куԅа міровӧј рекорԁ прінаԃԉежіԏіс французскӧј ԉотчікјаслы Коԁос ԁа Росԍілы. 1933 воын најӧ лебісны пукԍывтӧг Амерікаыԍ Ԍірііаӧ, 9.104,7 кілометр.

Во сајын ылӧ лебԅӧм куԅа мірӧвӧј рекорԁ боԍтісны славнӧј сӧветскӧј ԉотчікјас Громов, Јумашев ԁа Ԃаԋіԉін јортјас, коԁјас Москва—Војвыв поԉус—Сан-Ԃжаԍінто (Ԍевернӧј Америка) маршрут куԅа лебісны 10.200 кілометр сајӧ. А-ӧԃ пукԍӧм бӧрас налӧн самоԉотас коԉліс нӧшта гор'учејлӧн запас!

Ті аԇԇывлінныԁ фотографііајас вылыԍ „Н—25“ самоԉот? Помԋітанныԁ, кущӧм куԅӧԍ сылӧн борԁјасыс?

Борԁјаслӧн сещӧм конструкціјаыс отсалӧ самоԉотлы венны сынӧԃлыԍ сопроԏівԉеԋіје ԁа сіјӧн ыжԁӧԁны ылӧ лебԅӧм.

Тујын сувтлытӧг ылӧ лебԅӧмын самоԉот ԍӧрас ԃолжен боԍтны гор'учејлыԍ ыжԁыԁ запас. Міјан авіаконструкторјаслы уԁајтчіс стрӧітны сещӧм совершеннӧј самоԉотјас, кущӧмјасӧн оз влаԃејт ԋіӧԏі страна мірын.

Міјан сӧветскӧј машіна „Н—25“ вермас вӧчны кругосветнӧј лебԅӧм пукԍывтӧг, гор'учејсӧ сынӧԃын 2-3-ыԍ соԁтӧмӧн.

Сԋімок вылын: Ԉесавіо отр'аԁса ԉотнӧј состав треԋіровка вылӧ петӧм воԇвылын.

ЛЕБАВНЫ СТАВЫԌ ВЫЛӦ!

Щӧкыԃа овлӧ, мыј тујын омӧԉ повоԃԃа вӧсна самоԉот ԃолжен кежны бокӧ, вӧчны ԉішнӧј кыщ, а мукӧԁ ԁырјіыс веԍіг ԇікӧԇ косны. Абу сіԇ ыжԁыԁ жужтајас вылын—стратосфераын.

Ыжԁыԁ жужта вылӧ лебӧмын меԁбӧрја мірӧвӧј рекорԁ сувтӧԁіс англіјскӧј ԉотчік Аԁам, коԁі кыпӧԁчыліс 16.450 метр вылнаӧ. Но тајӧ рекорԃыс оз імеіт практіческӧј тӧԁчанлун. Ԃелӧыс сын, мыј Аԁам кыпӧԁчыліс специаԉнӧј самоԉот вылын, коԁі оз шогмы ԋекущӧм уж вылӧ.

Міјан ԉотчікјас Коккінакі, Аԉекԍејев, Јумашев ԁа Ԋухԏіков јортјас завојујтісны 500, 1.000, 2.000, 5.000 ԁа 10.000 кілограмм груз кыпӧԁӧмӧн высотнӧј лебԅӧмјаслыԍ став мірӧвӧј рекорԁјассӧ.

Сӧветскӧј самоԉотјас, ԍӧкыԁ машінајас, јона вылӧ кыпӧԃісны мірӧвӧј авіацііалыԍ пӧтӧлӧксӧ. Стратосфера—сӧветскӧј авіацііа кіын. Сӧветскӧј странаса горԁӧј соколјас, стаԉінскӧј пітомецјас, стратосфера завојујтӧмын шеԁӧԃасны нӧшта гырыԍ вермӧмјас.

ЛЕБАВНЫ ԈУБӦЈ ПОВОԂԂА ԀЫРЈІ!

Міјан странаса возԁушнӧј тујјас јітӧны став ылыс рајонјас, матысмӧԁӧны најӧс ӧта-мӧԃыскӧԁ ԁа Сӧветскӧј Сојузса центр—Москвакӧԁ.

Главԍевморпуԏлӧн ԁа гражԁанскӧј авіацііалӧн самоԉотјас лебалӧны пустыԋајас веԍтті, ветлытӧм гӧрајас веԍтті, Аркԏіка јіа просторјас веԍтті. Абу сещӧм пеԉӧс, кытчӧ еԍкӧ најӧ ез вермыны леблыны.

Міјан уна возԁушнӧј трасса оборуԁујтӧма сіԇі, мыј самоԉотјас опастностьыԍ повтӧг вермасны лебавны кыԇі лунын, сіԇі і војын.

* * *

Ԃаԉност, высота ԁа скороԍт—авіацііалӧн „кујім кіт“—імеітӧны ыжԁыԁ тӧԁчанлун гражԁанскӧј возԁушнӧј флот ԁа рӧԃіналыԍ оборонасӧ јонмӧԁӧмын. Міјан сӧветскӧј авіацііа завојујтіс-ԋін унжык мірӧвӧј рекорԁјассӧ. Сіјӧ мунӧ воԇӧ і воԇӧ, аԍсыс могсӧ решајтӧмӧн — лебавны ставыԍ ылӧ, вылӧ ԁа ӧԁјӧ.

ЛЕБАВНЫ СТАВЫԌ ӦԀЈӦ!

Лебавны колӧ ӧԁјӧ. Авіацііа сіјӧн і замечаԏеԉнӧј, мыј ԍетӧ поԅанлун зев ӧԁјӧ преоԃоԉевајтны гырыԍ расстојаԋіјејас.

Кор ԍорԋітӧны ӧԁјӧ лебԅӧм вылӧ рекорԁ јылыԍ, колӧ помԋітны, мыј рекорԃнӧј лебԅӧмјас вӧчԍӧны специаԉнӧ сы вылӧ стрӧітӧм машінајас вылын.

Ӧԁјӧ лебԅӧмын 3 кілометр ԃістанцііа вылӧ рекорԁ ԍетіс італјанскӧј ԉотчік Анԃжело, коԁі боԍтіс лебԅӧмлыԍ ӧԁ 709 кілометр часӧн. Ԃыр лебалӧм вылӧ машінаыс, коԁ вылын лебіс Анԃжело, оз шогмы.

Міјан авіаціоннӧј промышԉенноԍт велаліс стрӧітны јона вынјӧра самоԉотјас. Сіԇ, шӧркоԃ ӧԁ, коԁӧс петкӧԃліс Громов јорт, Амерікаӧ аслас знамеԋітӧј лебԅӧм ԃырјі, вӧлі 200 сајас кілометр час. А Москваыԍ Ԉеԋінграԁӧ ԁа бӧр аслас лебԅӧм ԁырјі Громов јорт 1.266 кілометр лебіс 3 час ԁа 38 мінутӧн, часӧн 350 кілометр шӧркоԃ ӧԁӧн.

Сӧветскӧј Сојузса Геројјаслӧн Коккінакі ԁа Бр'анԃінскіј јортјаслӧн Москва—Влаԃівосток рајон маршрут куԅа лебԅӧм сӧветскӧј авіацііа історііаӧ јарјугыԁ шыпасјасӧн гіжісны выԉ замечаԏеԉнӧј побеԃа.

Сӧветскӧј ԉотчікјас Коккінакі ԁа Бр'анԃінскіј „Москва“ самоԉот вылын 7.600 кілометр куԅа ԃістанцііа лебісны 24 час ԁа 36 мінутӧн, мыјӧн ԍетісны шӧркоԃ ӧԁ 307 кілометр ӧԏі часӧн, ԁа ыжԁыԁ расстојаԋіје вылӧ ӧԁјӧ лебԅӧм куԅа установітісны выԉ мірӧвӧј рекорԁ. Міјан ӧԁјӧ развівајтчыԍ авіаціоннӧј промышԉенноԍт лоӧ порукаӧн сылы, мыј сӧветскӧј самоԉотјас шеԁӧԁасны скороԍт куԅа нӧшта гырыԍ мірӧвӧј рекорԁјас. Кутасны лебавны ставыԍ ӧԁјӧ!

М. В. ВОԀОПЈАНОВ

СӦВЕТСКӦЈ СОЈУЗСА ГЕРОЈ

СССР—вынјӧра авіаціоннӧј ԁержава

Міјан авіацііа том. Сіјӧ лӧԍӧԁіс царскӧј Роԍԍііалыԍ получітӧм авіаціоннӧј насԉеԁство торпырігјас вылын.

Гражԃанскӧј војна војасӧ сӧветскӧј ԉотчікјас веналісны белӧјјаслыԍ возԁушнӧј усласӧмјас ԁа лебалісны пыԁӧԇ протіԏівԋік тылӧ зев ыжԁыԁ ԋоԉ мотора „Іԉја Муромец“ самоԉотјас вылын. Машінајас вӧлі важӧԍ, уна ԁас местаын ԁӧмасјасӧн.

Ԍӧкыԁ лунјас оліс секі міјан страна. Ԍӧкыԁа бурԁӧԁісны ранајас, коԁјасӧс вӧлі вӧчӧма інтервентјасӧн ԁа белобанԃітјасӧн. Міјанлы вӧлі ԋе самоԉотјас стрӧітӧмӧԇ. Мі раԁујтчім і сещӧм важ, ԋенаԃӧжнӧј возԁушнӧј корабԉјаслы, кыԇі „Іԉја Муромец“.

Мірӧвӧј војна бӧрын запаԃнӧј Јевропа іспоԉзујтіс самоԉотјас пассажірјасӧс ԁа пошта новлӧԁлӧм вылӧ.

Міјан ез вӧв асланым авіаціоннӧј промышԉенноԍт, ез вӧвны асланым самоԉотјас ԁа моторјас, ез вӧв веԍіг тырмымӧн асланым пілотјас.

І век-жӧ 1921 воын воԍԍіс возԁушнӧј почтовӧј ԉіԋііа: Москва — Хар'ков. Правԁа, тајӧ ԉіԋііаыс ужаліс омӧԉа. Лебԅан ԁа бӧр воан часјаслӧн распісаԋіје ез вӧв. Ԃерт, сіјӧ вӧлі еԍкӧ тӧлктӧм. Кущӧм распісаԋіје јылыԍ верміс мунны ԍорԋі, ру ԉібӧ сынӧԁын іӧԏік качајтӧм-кӧ вајӧԁлісны вынужԃеннӧј пукԍӧмӧ. „Іԉја Муромецлӧн“ ӧԁыс ез вевтыртлы часын 100—110 кілометр. Ԃа і міјан ԉотнӧј состав ез вӧв тырмымӧн опытнӧј.

Гӧгӧрвоана, мыј тащӧм положеԋіјеыс ез вермы ԁыр кежлӧ коԉны. Самоԉот міјанлы вӧлі колӧ сы могыԍ, меԃым ӧԁјӧ преоԃоԉевајтны страналыԍ зев гырыԍ просторјасӧн. Возԁушнӧј сообщеԋіјејас котыртӧм вӧлі торјӧԁны поԏтӧм јукӧнӧн нароԃнӧј овмӧс развівајтан ԁа соціаԉісԏіческӧја реконструірујтан планлӧн.

1923 во—міјан гражԁанскӧј авіацііалӧн чужан во. Возԁушнӧј сообщеԋіје куԅа выԉыԍ лӧԍӧԁӧм Общество воԍтіс возԁушнӧј ԉіԋііа Москва — Ԋіжԋіј (Гор'кіј). Тајӧ ԉіԋііасӧ експлоаԏірујтӧм вылӧ ԋемецскӧј „Јункерс“ фірмалыԍ вӧлі ԋӧбӧма самоԉотјас.

Сӧмын-на чужӧм гражԁанскӧј флотса пілотјас вӧліны војеннӧј ԉотчікјас, коԁјас ԋінӧм ез тӧԁны ԍӧкыԁ пассажірскӧј машінајас јылыԍ. На пӧвсыԍ ӧткымынјас, меԁԍа способнӧјјасыс ӧԁјӧ освоітісны „Јункерс“. Мукӧԁ машінајаснас управԉајтны, а сіԇ-жӧ міјанлыԍ пілотјасӧс інструкԏірујтӧм вылӧ ковміс корны іностраннӧј ԉотчікјасӧс.

Но мі регыԁ завіԍітім іностраԋецјасыԍ. Первој возԁушнӧј ԉіԋііа воԍтӧмкӧԁ щӧщ „Ԃоброԉот“ котыртіс аԍсыс ԉотнӧј каԃрјасӧс гӧтӧвітӧм. Ԏехԋіка быԃмӧмкӧԁ ӧтлаын быԃміс і выԉ морт. Сӧветскӧј страна воспітајтіс аԍсыс замечаԏеԉнӧј маԍԏер-ԉотчікјасӧс. 1924 воын експлоаԏірујтԍан ԉіԋіјајас вылын, експеԃіціоннӧј ԁа агітаціоннӧј лебалӧмјасын самоԉотјасӧн веԍкӧԁлісны сӧмын сӧветскӧј пілотјас.

Ӧԁјӧ крепамміс ԁа озырміс міјан рӧԃіна. Быԃмісны гігант-завоԁјас. Міјан возԁушнӧј транспорт развівајтчіс ӧԁјасӧн, коԁјас вӧліны венны поԏтӧмӧԍ мірын ԋіӧԏі капітаԉісԏіческӧј госуԁарстволы.

1925 воын ӧні став мірлы тӧԁса ԉотчік Міхаіл Міхајловіч Громов мукӧԁ сӧветскӧј ԉотчікјаслӧн группакӧԁ ӧтлаын вӧчіс замечаԏеԉнӧј ԉебԅӧм Москва—Пекін—Токіо. Тајӧ вӧлі первој ыжԁыԁ побеԁа сӧветскӧј ԉотчікјаслӧн.

Сіјӧ-жӧ воас чужіс віԇму овмӧс авіацііа. Наркомԅем распор'ажеԋіјеӧ вӧлі торјӧԁӧма кык самоԉот, сіԇ шуԍана „Коԋок-Горбунокјас“. „Коԋок-Горбунок“ вылын нуӧԁԍісны опытјас саранчакӧԁ тышкаԍӧм куԅа. Самоԉотјас пырісны сӧветскӧј карјас ԁа ԍіктјас бытӧ. Самоԉот отсӧгӧн нуӧԁԍіс регуԉарнӧј тыш ԋе сӧмын саранчакӧԁ, но і маԉарііјнӧј номјаскӧԁ, вӧрса вреԃіԏеԉјаскӧԁ. Самоԉотјас кусӧԃісны вӧрса пӧжарјас. Ӧтщӧщ страна вевттыԍԍіс регуԉарнӧ ԃејствујтыԍ возԁушнӧј магістраԉјас ԍетӧн.

Но сӧмын сы бӧрын, кыԇі міјан возԁушнӧј ԉіԋіјајас вылын лоісны сӧветскӧј самоԉотјас, коԃјасӧс снабԃітӧма сӧветскӧј моторјасӧн, зев ӧԁјӧ быԁміс возԁушнӧј трассајаслӧн лыԁ. Самоԉотјас лебалӧны і Сваԋеԏііаса ылі ԍіктјасӧ і Памірса высокогорнӧј ԍіктјасӧ, жар Таԁжікістанӧ і Аркԏікаса јіа пустыԋајасӧ.

Возԁушнӧј ԉіԋіјајас јітісны Москва Влаԃівостоккӧԁ, Бакукӧԁ ԁа Ташкенткӧԁ. Среԁԋеаԅіатскӧј республікајас тырісны возԁушнӧј ԉіԋіјајас ԍетӧн. Регыԁ странаын ез коԉ ԋіӧԏі пеԉӧс, кӧні еԍкӧ ез вӧв самоԉот.

Выԉ морт, коԁі воорујітчӧма вынјӧра ԏехԋікаӧн, закаԉітчӧма гражԁанскӧј војна каԁӧ, пукаліс сӧветскӧј борԁја машіна вылын. І регыԁ сіјӧ, мыј тӧрыт кажітчіс поԏтӧмӧн, талун лоіс-ԋін быԁлунјаӧн.

Нӧшта 1929 воын Міхаіл Громов лебіс Јевропа гӧгӧр унамотора пассажірскӧј самоԉот вылын. Сӧветскӧј авіацііа јылыԍ завоԃі-

МУЖЕСТВОЛӧН ԁА ОТВАГАЛӧН ШКОЛА

„Аскі пансас-кӧ тыш“...

ерезнік сіктын парашјутістӧс первој аззісны челаԁ. Самолот сікт вестын вӧчіс круг ԁа шыбытіс шӧлкӧвӧј купол. Мыјԁа вӧлі раԁлуныс, сорніыс челаԁлӧн! Парашјутіст ез-на пуксы му вылӧ, а сіјӧс віччысісны-нін. Парашјутіст ԁінӧ локтісны щӧш і колхознікјас ԁа колхозніцајас.

Сіктсаҥ кілометр 30 сајын сотчіс вӧр. Комсомолец Јерофејевскіј вісталіс сы јылыс. Час мыстӥ зырјасӧн, черјасӧн, веԁрајасӧн петісны колхознікјас пӧжар местаӧ.

15 парашјутнӧј чеччыштӧм ем-нін комсомолец Јерофејевскіј практікаын, коԁјасыс унжыксӧ сіјӧ вӧчіс вӧр сотчан местајасын.

Прӧст каԁӧ Јерофејевскіј велӧԁӧ авіационнӧј мотор. Сіјӧ бура-нін тӧԁӧ пулемјотлыс устројство, коԁӧн тӧԁмасіс Краснӧј Армијаын.

— Парашјутістӧн лоны еща. Колӧ овлаԁејтны авіационнӧј моторӧн, лотнӧј ԁелӧӧн,—вісталӧ Јерофејевскіј јорт.

Фашістскӧј банԁітјас ԁасьтӧны соціалістіческӧј рӧԁіналы паныԁ војна. Став сӧветскӧј нароԁ ԁас сувтны рӧԁіна ԁорјӧм вылӧ. Уна сурс сӧветскӧј самолотјас ԁасьӧс сетны чорыԁ отпор наглӧј враглы.

Быԁ здукӧ комсомолец-парашјутіст Јерофејевскіј ԁас бостны аслас кіӧ пулемјот ԁа чеччыштны сынӧԁсаҥ враг јур вылӧ. Сылӧн парашјутыс ужалӧ ӧткажітчытӧг.

Кык јорт

Некымын самолот, кыӡі лебачјас кыпӧԁчасны аэроԁром вылыс. Најӧ кыпӧԁчасны вывлаҥ. 800, 1000 метр... Лымкоԁ јежыԁ кык парашјут парашјутістјас группакӧԁ ӧтщӧщ усӧԁчасны самолот крылојас вылыс. Унаӧн тӧԁасны кык комсомолец-прізывнік Ілатовскіј ԁа Лізунов јортјасӧс.

Неважӧн-на најӧ ужалісны колхозјасын. Ӧтіыс „Север“ колхозын, мӧԁыс „Труженнікын“. Но мӧвп лоны парашјутістӧн, лотчікӧн, некор ез еновтлыв најӧс. Щӧкыԁа уҗ бӧрын најӧ сорнітлісны:

— Лӧсыԁ-жӧ лоны парашјутістӧн.

— Јӧз тај лебалӧны, кыӡі лебачјас.

Воіс і налы, кык јортлы, каԁ пырны парашјутнӧј школаӧ. Велӧԁчісны Красноборскын. Ӧтчыԁ парашјутнӧј школаса начальнік коріс најӧс аэроԁром вылӧ.

— Мыјла? Чеччавны самолотсаҥ?

Збыль лоіс сіӡ. Кор самолот вӧліс-нін 800 метр вылнаын начальнік сетіс команԁа:

— Лӧсӧԁчыны!

— Ем лӧсӧԁчыны,—шуісны најӧ.

Тајӧ каԁсаҥыс парашјутыс лоіс налӧн профессіјаӧн. Најӧ асьныс мастерствосӧ, хлаԁнокровіјесӧ ԁа выԁержкасӧ петкӧԁласны талун, август 18-ӧԁ лунӧ, Сыктывкарса ужалыс јӧз воӡын.

Замечательнӧј лунјас матысмӧны кык јортлы—сіјӧ Рабоче-Крестјанскӧј Краснӧј Армија раԁјасӧ прізыв. Ыжыԁ кыпыԁлунӧн најӧ віччысӧны тајӧ лунјассӧ.

С. П.

Сӧветскӧј странаса парашјутістјас—грознӧј вын фашістскӧј војна ӧзтысјаслы. Снімок вылын: Лесавіо отр'аԁса парашјутістјас треніровочнӧј чеччалӧмјас вылын.

Парашјутістсаҥ лотчікӧӡ

„СП“ самолот улітi лебіс вӧр вестті, коԁӧс вӧлі кыщалӧма біӧн. Самолотлы колӧ кутчысны вылынжык. Век-жӧ лотчік ез сԁајтчы. Сіјӧ кыщаліс пӧжарлыс граніцајассӧ, бостіс вескыԁ курс ԁа лебіс Чуклӧм сіктӧ. Некымын мінут мысті колхознікјас ԁа колхозніцајас котӧртісны-нін сіјӧ местаас, кытчӧ летчіс шӧлкӧвӧј купол—парашјут. Інструктор Семуков јорт пӧртчіс парашјутӧ, вісталіс колхознікјаслы пӧжар јылыс ԁа нуӧԁіс најӧс сетчӧ. Таӡ завоԁітчіс бікӧԁ тыш....

Кор пӧжарыс ылын сіктсаҥ, сек лотнаб Семуков јорт пырыс-пыр јуӧртӧ вӧрпромхозјаслы: „№... квадратын пӧжар. Прімітӧ мерајас!“.

Парашјутіст-комсомолец Семуков Јевлогіј „Лесавіо“ отр'аԁын лыԁԁысьӧ медбур парашјутістӧн. Во сајӧ-нін сіјӧ коліс парашјутӧн перзој чеччыштӧм. Ӧні сіјӧ імеітӧ ыжыԁ опыт, 14 парашјутнӧј прыжок.

Сӧлӧмсаҥыс кутчысіс том парашјутіст авіационнӧј ԁа парашјутнӧј ԁелӧӧ. Луныс-лун сіјӧ совершенствујтӧ асьыс іскусствосӧ. Семуков јорт ӧні ужалӧ-нін лотчік-наблюԁателӧн.

Матысмӧ сіјӧ лун, кор том парашјутіст ԁа лотнаб Семуков Јевлогіј кутас прізывајтчыны Краснӧј Армија раԁјасӧ. Сіјӧ талун-нін ԁас пуксыны бојевӧј самолот вылӧ, ԁа нуӧԁны сіјӧс сетчӧ, кытчӧ інԁас рӧԁіна, веліқӧј Сталін.

— Ме ыжыԁ раԁлунӧн муна Краснӧј Армија раԁјасӧ,—вісталӧ Семуков јорт. Ме кӧсја пырны велӧԁчыны авіационнӧј школаӧ, кӧсја лебавны істребітел самолот вылын.

Талун, август 18-ӧԁ лунӧ, авіационнӧј празнік лунӧ, ме том парашјутіст ԁа лотнаб кӧсја вісталны: меԁ тӧԁӧны фашістскӧј банԁітјас, мыј, кор ковмас, уна сурс том парашјутістјас усӧԁчасны налы јур выланыс, меԁым жугӧԁны најӧс најӧ-жӧ му вылын.

тісны сорнітны рубежјас сајын. Буржуазнӧј странајас вомӧн прізнајтісны сӧветскӧј лотчікјаслысь ԁа сӧветскӧј машінајаслысь вылын качество.

1934 воын став мір восхішщајтчіс міјан авіационнӧј вынјӧрӧн. Міјан лотчікјас спасітісны леԁовӧј лагерь 104 мортӧс. Ловшылантӧԁӧмӧн, ставӧн слеԁітісны історіјаын вӧвлытӧм тајӧ експеԁіціја бӧрсаыс.

Челускінецјасӧс спасітӧм бӧрын регыԁ Громов, Спірін ԁа Філін лебісны 75 часӧн замкнутӧј кругӧԁ 12.000 сајас кілометр. Мір бара аззіс, мыј вылӧ спосо бнӧј сӧветскӧј авіаціја ԁа сӧветскӧј јӧз. Тајӧ вӧлiны сӧветскӧј авіацијалӧн меԁвоӡза, некӧн регістрірујттӧм, но ставӧн прізнајтӧм мірӧвӧј рекорԁјас.

Сіјӧ војасас самолот завоԁітіс чорыԁа завојујтны Арктіка. Велікӧј Сталін воӡмӧстчӧм серті воздушнӧј лінијалӧн аззытӧм віӡјасыс нуждалісны Сӧветскӧј Сојуз ыліі вој вылӧ. Арктіка регыԁ ԁурԁіс лоны овтӧм странаӧн, кӧні оз вермы овны ԁа уҗавны морт. Војԁӧр јӧзтӧм ԁіјас вылын лоісны карјас ԁа уҗутнӧј зімовкајас. Запо љарјеса југыԁ ԁа сӧстӧм сынӧԁын быԁмісны куӡ раԁіомачтајас.

ԁасјасӧн суԁнојас ужалӧны грузјас новлӧԁлӧм куӡа. Арктіка сетӧ міјанлы асьыс озырлунјассӧ, коԁјас ӧніӧӡ лыԁԁысьылісны мортлы неԁоступнӧјӧн.

Ӧні полярнӧј авіаціја воӡӧ сувтіс серјознӧј мог—трансарктіческӧј лінијајас востӧм ԁа освоітӧм. Еща јітны Арктіка страна центркӧԁ, еща освоітны Арктікаын лебалӧм. Колӧ велӧԁчыны лебзвны Арктіка пыр.

Тајӧ проблемасӧ решітӧмӧн зајмітчісны не сӧмын полярнікјас, но і странаса став тӧԁчана лотчікјасыс ԁа авіационнӧј спеціалістјасыс.

Кущӧм нароԁ— сещӧмӧс і сылӧн лотчікјасыс!

Сӧветскӧј јӧз кужӧны ԁерзајтны, кужӧны творітны. Рӧԁнӧј Сталінлӧн раԁејтӧмӧн ԁа тӧжԁысьӧмӧн вԁохновітчӧмӧн, пілотјаслӧн повтӧм тројка—Чкалов, Бајԁуков ԁа Беляков нуӧԁісны асьныс прекраснӧј сӧветскӧј самолот маршрут куӡа, коԁӧс інԁӧма нароԁјаслӧн вожԁӧн. Тајӧ вӧлі меԁса сӧкыԁ лебӧм ставсыс, коԁјасӧс тӧԁіс сіјӧ каԁӧӡыс авіацијалӧн історіја. Лотчікјас лебісны пуксывтӧг ӧкмыс сурс ԁа жын кілометр гӧгӧр. Москвасыс Уԁԁ ԁі (ӧні Чкалов ԁі) вылӧ тајӧ смелӧ чеччыштӧмыс вӧлі аслыс сікас репетіцијаӧн Москва—Војвыв полус—Севернӧј Амеріка кост лебӧмлы.

Сӧветскӧј машіналыс, сӧветскӧј моторјаслыс позьлунјассӧ Москва—Франца-Іосіфа Му—Ново-Сібірскӧј ԁіјас—Јакутіја—Охотскӧј море—Петропавловск—на-Камчатке, бӧр Охотскӧј море вомӧн Уԁԁ (Чкалов) ԁі вылӧ туј вылын проверітӧмӧн, героіческӧј екіпаж во мысті вӧчіс первој пуксывтӧм трансарктіческӧј рејс Сӧветскӧј Сојузса століцаыс Амерікаса Сојеԁінӧннӧј Штатјасӧ.

Тајӧ событіјеӧзыс тӧлыс гӧгӧр воӡжык міјан воздушнӧј корабјаслӧн отр'аԁ пуксіс Полярнӧј бассејн центрын ԁрејфујтыс јі вылӧ,—Војвыв полус покӧрітіс большевікјаслы. Збыльміс человечестволӧн мечта: полусыс тајна вӧлі тӧԁмалӧма.

Кор Чкалов, Бајԁуков ԁа Беляков јітісны воздушнӧј трассаӧн СССР-са ԁа США-са кык велікӧј нароԁӧс, „Војвыв полус“ станцијаса легенԁарнӧј зімовщікјас ӧкуратнӧ ысталісны ефірӧ поводԁалыс прогноз.

Папанінецјас вахта отсӧгӧн полус рајонын метеорологіческӧј обстановка вӧлі сіӡ-жӧ бура тӧԁса Громовлы, Јумашевлы, ԁа Ԁанілінлы Москвасаҥ Мексіка граніцаӧ налӧн пуксывтӧг лебӥгӧн. Тајӧ меԁбӧрја лебзылӧмнас міјан лотчікјас венісны ылӧ лебӧм куӡа мірӧвӧј рекорԁ. Межԁунароԁнӧј Авіационнӧј Феԁераціја (ФАІ) конференціја вылын налы вӧлі сетӧма ФАІ-са покојнӧј преӡіԁент ԁе ла Во німа меԁальјас 1937 воса меԁбур авіационнӧј ԁостіженијејасыс.

Воздушнӧј пространствојас покӧрітан історіјаӧ сӧветскӧј авіаціја гіжіс уна зірԁалан побеԁајас.

Колясны војас, авіацијалӧн прогресс колас ылӧ бӧрӧ міјан каԁса ԁостіженијејас, но век-жӧ воӡӧ покоценијејас пыр восхішщенијеӧн усӧԁласны тӧԁвылас челускінецјас лагерӧ сӧветскӧј лотчікјаслӧн замечательнӧј рејсјас јылыс, воздушнӧј ескаԁра, коԁі пуксіс Арктіка сӧлӧмӧ, СССР-ыс Војвыв полус вомӧн США-ӧ меԁвоӡза лебзылӧмјас.

Чужеземнӧј „Јункерјассаҥ“ чужеземнӧј-жӧ пілотјасӧн первоклассјӧј сӧветскӧј самолотјасӧӡ героіческӧј сӧветскӧј екіпажӧн —зев ыжыԁ ԁістанціја. І тајӧ ԁістанцијасӧ міјан страна веніс вӧвлытӧм женыԁ історіческӧј срокӧн, асьыс вынјӧра авіационнӧј промышленност, самолотјаслыс ԁа моторјаслыс асьыс конструкторјас лӧсӧԁӧмӧн, борԁја машінајасӧн совершеннӧја влаԁејтыс лотчікјаслыс сталінскӧј племја воспітајтӧмӧн. Став межԁунароԁнӧј рекорԁјасыс жыныс гӧгӧр прінаԁлежітӧ-нін міјанлы—меԁса том авіационнӧј ԁержавалы.

Сӧмын ӧті 1936—37 во чӧжӧн сӧветскӧј лотчікјас гіжісны ФАІ табліцаӧ 18 выль межԁунароԁнӧј рекорԁ. Сынӧԁ штурмујтны мӧԁӧԁчісны і ныбабајас. Сӧветскӧј лотчіца Поліна Осіпенко установітіс 3 женскӧј рекорԁ, Вішневскаја ԁа Меԁнікова—скоростнӧј самолот вылын рекорԁјас.

(Помсӧ віӡӧԁ 4-ӧԁ лістб.).

Кітајын војеннӧј ԁејствіјејас

ЦЕНТРАԈНӦЈ КІТАЈЫН

Јанцзыју ԁолінаын бӧрја кык лунӧ чорыд бојјас мунісны јулӧн лунвыв берег вылын Жујчжаԋ рајоны (Цзуцзаԋыс рытыввылын). Ӧтшӧщ тышјас паскалісны Шахе станціја ԁорын, Цзуцзаԋыс лунвылын. Јапонскӧј војска бостісны тані серјознӧј пораженіје ԁа тырыба бӧрыԋтчісны Цзуцзаԋ асыв-војвылӧ ԁа Шахеԍаԋ војвылӧ. Јапоԋецјас колісны тышкасан местаӧ уна војеннӧј снар'аженіје. Кітајскӧј војска бостісны уна пункт ԁа јонмӧԁісны ассыныс позіціјајассӧ Жујчжан ԁорса нӧрысјас вылын. Свеԁеԋіјејас серԏі јапоԋецјас бостісны гырыс воштӧмјас. Пораженіје бостӧмӧн, јапоԋецјас Жујчжан ԁорын бара прімеԋітісны отравлајтан веществојас. Кітајскӧј частјасын артавсӧ уна отравітӧм јӧз. Јанцзы војвыв берег вылын кітајскӧј војска, јапоԋецјаслыс воԇӧ мунӧм кутӧмӧн, нуӧԁӧны контрнаступлеԋіје Хуанмеј ԁорын ԁа грӧзітӧны піскӧԁчыны Хуанмеј ԁа Тајху костын јапонскӧј лініјајас вомӧн. Рејтер агентство свеԁеԋіјејас серԏі, јапоԋецјас став тыԁаланлун серԏыс лӧсӧԁчӧны Хуанмеј евакуірујтіг кежлӧ.

Јапонскӧј команԁованіје воԇӧ концентрірујтӧ војска, Аԋхуеј центраԉнӧј провінціјаын. Хучжоу карӧ сосреԁоточітӧма 10 сурс јапонскӧј салдатӧс, Жучен карын—4 сурс. Подтверждајтчӧны свеԁеԋіјејас кітајскӧј војскаӧн ԁа партізанјасӧн август 13-ӧԁ лунӧ Фујан кар (Ханчжоуыс рытыв-лунвылын) бостӧм јылыс. Кітајскӧј частјас воԇӧ мунӧны Фујансаԋ Ханчжоулаԋ кык колоннаӧн. Ӧті колоннаыс кыщаліс Јујхаԋ кар, мӧԁыс атакујтӧ Јусанчеԋ сікт (Ханчжоусаԋ 10 кілометр ылнаын). Август 13-ӧԁ лунӧ бушков ԁырјі кітајскӧј партізанјас атакујтісны јапонскӧј гарнізон Путунын (Шанхајлӧн окрестностјас). Јапоԋецјас воштісны 50 гӧгӧр мортӧс віӧмӧн ԁа раԋітӧмӧн. Партізанјасӧн жугӧԁӧма јапонскӧј оборонітеԉнӧј сооружеԋіјејас.

ВОЈВЫВ КІТАЈЫН

Подтверждајтчӧны свеԁеԋіјејас 1000 морта јапонскӧј колоннаӧн Веԋсі карыс (Шансілӧн рытыв-лунјукӧн) Пінлу карлаԋ (Хуанхе ју берег вылын) петӧм јылыс. Јапоԋецјас Пінлу ԁорын зілӧны бостны ју вомӧн переправа.

Август 13-ӧԁ лунӧ ыжыд партізанскӧј отр'аԁ ускӧԁчыліс јапонскӧј гарнізон вылӧ Цзінаԋ карын (Шаԋдунлӧн вӧвлӧм століца). Партізанјас карас пырісны лунвыв ԁа асыввыв воротајас пыр. Јапонскӧј поԁкреплеԋіјејас вотӧԇ карас мунісны чорыд уліцвывса бојјас.

Јапонскӧј авіаціјалӧн ԅверствојас

ХАԊКОУ, 16. Август 13-ӧԁ лунӧ 15 јапонскӧј самоԉот чорыԁа бомбарԁірујтісны Јансіԋ кар (Хебеј провінціјаса асыввыв јукӧнын). Јапоԋецјасӧн кыкыс ускӧԁчылігӧн вӧлі 500-ыс унжык мірнӧј олысӧс віӧма ԁа раԋітӧма. 800 бомба шыбытӧма кар шӧрас. Жугӧԁӧма среԁнеј школа, газет реԁакціјалыс помещеԋіје ԁа мукӧԁ зԁаԋіјејас. Зажігатеԉнӧј бомбајас вӧчісны пӧжарјас. Мӧԁыс ускӧԁчылігас јапоԋецјас лыјлісны пулемјотјасыс карыс зԁаԋіјејассӧ котӧртыс јӧз чукӧрјас. Віӧмјас пӧвсын зев уна челаԁ.

Ԍнімок вылын: комсомоԉец-прізывнік Ԍемуков Јевлогіј, коԁі ужалӧ Ԉесавіоотр'аԁын ԉотнабӧн. Ԍемуков јорт парашутіст, імеітӧ 14 чеччыштӧм.

Респубԉіканскӧј авіаціјалӧн победа

Оборона куԅа іспанскӧј міністерство јӧзӧԁіс Ебро фронт вылын воздушнӧј тыш јылыс јуӧртӧм, коԁі вӧлі август 14-ӧԁ лунӧ. Јуӧртӧмас віставсӧ: Ганԁеса секторын 3 респубԉіканскӧј ескаԁріԉа паныԁасісны „фіатјаскӧԁ", сесса бојӧ пырісны 12 „гејнкеԉ", бој завоԁітчӧмсаԋ 40 мінут бӧрын кыкнан сторона ԁорас локтісны поԁкрепԉеԋіјејас. Фашістскӧј самоԉотјас ԁорӧ соԁіс 11 „гејнкеԉ", „фіатјаслӧн" группа ԁа 8 „мессершміԁт". Бој помын, кор респубԉіканецјас вӧтлісны фашістскӧј самоԉотјасӧс, петкӧԁчіс фашістскӧј самоԉотјаслӧн выԉ группа, коԁі, век-жӧ, ез лыст пырны бојӧ. Респубԉіканецјас ускӧԁісны 12 „фіат", 4 „гејнкеԉ" ԁа 2 мессершміԁт". Респубԉіканскӧј авіација воштіс ставсӧ 1 самоԉот, коԁлӧн пілотыс сержант Рубент Гомео, јурас јона раԋітӧмӧн, вескӧԁіс самоԉотсӧ респубԉіканскӧј ԏерріторіја вылӧ, но ез вермы пуксыны, сы вӧсна мый выԋјасыс бырісны сылӧн. Герој ԉотчік куліс.

СССР—вынјӧра авіаціоннӧј ԁержава

(ПОМ)

938 воын мі вылыс петкӧԁлім мірлы мый вылӧ спосӧбнӧјӧс ԉотчікјас, коԁјасӧс пестујтӧма болшевістскӧј партіјаӧн, ассыныс суԁбасӧ вӧчысјас.

Ассыныс рӧԁінасӧ јзучітан, освоітан ԁа ԁорјан веԉікӧј іԁејаӧн одухотворітчӧмӧн, ԉотчік Коккінакі ԁа штурман Бр'анԁінскіј сутків лебісны Москваыс Владівосток рајонӧ. Најӧ лебісны Сталін нимӧн—сӧветскӧј авіација знамјаӧн веԉікӧј сӧветскӧј страна веԏті, сіјӧ вӧрјас, гӧрајас пустыԋајас веԏті, ураганјас ԁа ру пыр. Но і бушујтчыс стіхіјакӧԁ тышкасан сӧкыԁ мінутјасӧ пілот ԁа штурман спокојнӧ вӧчісны ассыныс ԁелӧсӧ. Најӧ вӧлины уверенӧӧ отечественнӧј інԁустріјаын, веԉіколепнӧј самоԉотын, вынјӧра, ӧткажітчытӧг ужалыс моторын. Коккінакілӧн ԁа Бр'анԁінскіјлӧн побеԁа—сіјӧ міјан авіаціјалӧн, міјан стахановецјаслӧн побеԁа, став страналӧн побеԁа.

Міјан нывбаба-ԉотчіцајас оз колччыны геројјасыс. Најӧ сіз-жӧ кужӧны крепыԁа кутны воздушнӧј машиналыс штурвал. Сіјӧ каԁас, кор Коккінакі ԁа Бр'анԁінскіј шојччісны ԁаԉнеј Востокын, кујім ԉотчіца, Поліна Осіпенко, Вера Ломако ԁа Маріна Раскова, лебісны гіԁросамоԉот вылын Чорнӧј море вылісаԋ Белӧј море берегјасӧԇ.

Осіпенко, Ломако ԁа Раскова лебісны шуԁаӧс, горԁӧјӧс асланыс страна ԁӧверіјеӧн, ԉотчікјаслӧн меԁбур ԁруг—Сталін јорт ԁінӧ раԁејтӧмӧн вԁохновітчӧмӧн. І најӧ побеԁітісны, ассыныс лебӧмӧн ԏірԁалаӧ помалӧмӧн.

Осіпенколӧн, Ломаколӧн ԁа Расковалӧн побеԁа—сіјӧ сіз-жӧ став міјан страналӧн, міјан авіаконструкторјаслӧн, авіастроітеԉјаслӧн, стахановецјаслӧн побеԁа.

СССР—вынјӧра авіаціоннӧј ԁержава.

Міјан авіаціјалӧн чужӧмыс, кыԇі зеркалӧын петкӧԁлӧ страналыс култураӧ ԁа вынјӧрсӧ, мірнӧј соціаԉістіческӧј строітеԉствоӧ сылыс зілӧм.

Соціаԉістіческӧј страналӧн авіација озыр не сӧмын веԉіколепнӧј воздушнӧј корабԉјасӧн, моторјасӧн, пріборјасӧн, но і сталінскӧј закалкаа јӧзӧн,—повтӧм, стојкӧј, талантлівӧј, асланыс рӧԁіналы помтӧм преԁаннӧј пілотјаслӧн быԁса армјаӧн. Таjӧ пілотјасыс вӧчӧны поԁвігјас асланыс быдлуна уж ԁырјі, таjӧ пілотјасыс пӧкӧрајтӧны Арктікалыс јіа просторјас, черԏітӧны выԉ історіческӧј трассајас, кыпӧԁӧны сещӧм вылӧ, кӧні ез вӧв нӧшта нјӧті ԉотчік мірын.

Міјан воздушнӧј машинајас совершенствујтчӧны, совершенствујтчӧны і налӧн команԁірјасыс. Ԉотчікјас оз-нін уԁовлетвор'ајтны завојујтӧм рекорԁјасыԁ. Најӧ мӧвпалӧны выԉ чуԁеснӧј авіаціоннӧј завојеваԋіјејас јылыс. А кор міјан ԉотчікјас мечтајтӧны, налӧн мечтајасыс збылмӧны, сы вӧсна, мый олӧны најӧ сӧветскӧј странаын, кӧні народјаслӧн вожԁ мудрӧј Сталін вніматеԉнӧј слеԁітӧ најӧ успехјас бӧрса, отсалӧ налы.

Талун міјан пілотјас вӧчалӧны рекорԁјас, освајвајтӧны воздушнӧј трассајас, а аскі лоас-кӧ војна, најӧ рӧԁіна нім куԅа, Сталін нім куԅа гражԁанскӧј самоԉотјас вылыс пуксасны бојевӧј машинајас вылӧ ԁа ԁасмынԁалас енергіјаӧн мунасны нӧјтны врагӧс сіјӧ ԏерріторіја вылын, ассыныс шуԁсӧ—170 міллион лыԁа сӧветскӧј народлыс шуԁсӧ ԁорјӧмӧн.

Міјан авіаціјалӧн вынјӧрыс, міјан іскуснӧј ԁа повтӧм ԉотчікјаслӧн пӧԁ патріотізмыс—побеԁалӧн залог.

Врагӧс лоӧ бырӧԁӧма!

Міјан выступлеԋіјејас бӧрса

Август 6-ӧԁ лунса 107-ӧԁ номера „Комі комсомоԉец" газетын „Рајкомса бјурократјас" јургіжӧԁа статтаын вӧлі гіжӧма, мый Сыктыв рајком ԋужмаӧ ВКП(б) раԁјасӧ комсомоԉецјаслы пырӧм вылӧ рекоменԁаціјајас сетӧма. Міјанӧн статтасӧ проверітӧм бӧрын тыԁовтчіс, мый комсомоԉец Торопов јортлы рекоменԁаціја сетӧма важӧн-нін. Соров јортлы рекомерԁаціја абу-на сетӧма сы вӧсна, мый Сыктыв рајком ӧнӧԇа оз імеіт сы јылыс матеріалјас. Соров јорт характерістікаӧн бура тӧԁмасӧм бӧрын рекоменԁаціјасӧ лоас сетӧма.

Отв. реԁактор **Г. І. ТОРЛОПОВ.**

Уполн. Главлита 3316. Типография г. Сыктывкар. Тираж 2500.